

УДК 141 (378.004)

Постол О. Є.

*Кандидат політичних наук, докторант кафедри політичних наук
Інституту політології та права Національного педагогічного
університету імені М. П. Драгоманова*

ІДЕОЛОГІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ КІНЦЯ XX—ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТЬ

Проаналізовано еволюцію ідеології як соціального явища і важливої категорії сучасної політичної науки. На основі дослідження існуючих наукових підходів розкрито процес трансформації класичних течій політичної ідеології в посткласичні модифікації, а також прослідковано процес зародження новітніх ідеологічних течій, зокрема, таких як фемінізм, екологізм, постмодернізм, альтерглобалізм, транс гуманізм та інші. Показано роль ідеології як чинника ідейно-політичного забезпечення модернізації і становлення демократії.

Ключові слова: ідеологія, посткласичні ідеологічні течії, глобалізація, постлюдство, соціокультурні трансформації, транс гуманізм, солідаризм.

Дослідження проблематики, пов'язаної з процесом становлення і функціонуванням посткласичних ідеологій, є в сучасних умовах кардинальної зміни ідейно-політичних орієнтацій надзвичайно актуальним. У цьому контексті в пропонованій статті реалізовано спробу диференційовано розглянути найважливіші аспекти ідеологічних трансформацій на зламі століть, а також напрями розвитку й забезпечення адекватної ідеології на рівні окремого суспільства, виходячи з наявного світового і українського досвіду.

Становлення стабільного, демократичного суспільства неможливе без єдиної ідеї, здатної об'єднати більшість народу з тим, щоб перейти на вищий рівень ціннісних орієнтацій. Наявність різних ідеологій потребує кваліфікованих кадрів ідеологів, які мають забезпечувати розробку і впровадження конструктивних ідей у свідомість мас, перетворення їх на власні переконання людей. Нехтування ідеологічною роботою тягне за собою негативні наслідки, які незрівнянно зростатимуть, якщо таке становище буде залишатися сталою нормою політичного життя, суспільного й індивідуального буття та свідомості. В цьому контексті

поняття «політична ідеологія», незважаючи на докорінні цивілізаційні зміни, які відбулися в останні десятиріччя у світі, залишається одним із базових концептів сучасної політичної науки. Адже політична ідеологія як своєрідний тип суспільної свідомості відображає колективну точку зору на перебіг політичного і соціального розвитку суспільства, а тому є одним з індикаторів його поступу. Саме політична ідеологія може стати тією соціокультурною основою, яка об'єднає суспільство з метою подолання соціально-політичних суперечностей, конфліктів. Відтак вивчення інтеграційного потенціалу політичної ідеології є одним з найактуальніших напрямків досліджень в межах сучасної проблематики соціально-гуманітарних наук.

Говорячи про людство як єдиний суб'єкт сучасної історії, політологія має зосереджувати свою пізнавально-дослідницьку увагу на поясненні політичного радикалізму та обґрунтуванні ідеології, здатної проникнути в глибинні підвалини свідомості людей, які визначають її характер. Такий підхід набуває особливого значення в умовах безпрецедентної за масштабами і впливом (як позитивним, так і негативним) глобалізації, постійного вдосконалення інформаційних і комунікаційних технологій, «метаморфоз» духовно-культурного середовища, що створюють якісно нову суспільну реальність, за якої існуючі політичні інститути і нормативно-правові чинники втрачають свою ефективність. Зазначене вимагає нових, адекватних організаційних форм, а також ідейно-політичних методів, засобів і механізмів регулювання соціальних процесів. Слід пам'ятати, що модернізаційні процеси в економіці і політиці значною мірою відбуваються під впливом соціокультурних явищ, а тому знання закономірностей і особливостей розвитку цієї сфери сприятиме більш усвідомленому вирішенню економічних і політичних проблем, врегулюванню соціальних конфліктів.

Сучасний сценарій «співіснування цивілізацій» засвідчує, що із закінченням ери протистояння ідеологій у політичному і суспільному житті чіткіше стали виявлятися фундаментальні відмінності у цінностях різних цивілізацій. В результаті незахідні цивілізації постають вже не об'єктами культурно-цивілізаційного впливу Заходу, а активними суб'єктами і власної історії, і світового порядку в цілому [1]. Така ситуація спонукає до висновку, що сьогодні змінюються як ідеологічні течії, так і розуміння самої ідеології, оскільки сучасна соціальна дійсність вже не може бути пояснена за допомогою традиційних обґрунтувань, засобів і переконань. Жодна з головних традиційних ідеологій (ліберальна, консервативна, марксистська, соціалістична) не має узгодженого розуміння

перспектив глобалізації як соціоекономічного, соціокультурного феномена. За цих умов відповіддю на виникнення нових викликів соціуму з боку природи, соціальної, гендерної і культурної нерівності стають нові ідейні течії і рухи, такі як інвайронменталізм, комунітаризм, фемінізм, антиглобалізм, різного роду фундаменталізми тощо. Звичайно, ці ідейні течії не мають такої значної соціальної бази, як класичні ідеології, але їх цінність, з одного боку, полягає у приверненні уваги до існуючих проблем, а з іншого — у ідейній і нормативній спрямованості, яка визначає нові векторисвітового розвитку.

Сьогодні набуває чітких контурів тенденція до зменшення ролі політичних важелів і заміщення їх фінансовими. Залежність урядів від інвестицій змушує змінювати національну соціально орієнтовану економічну політику ліберальною. Ідеологія ринкових фундаменталістів засвідчує, що в світі наростає загроза не тільки політичним інституціям, а й подальшій долі демократії як умові справедливого і гармонійного розвитку людства. Починаючи з кінця ХХст. деякі міжнародні організації виконують важливі політичні інтеграційні функції, і тому їх дії можна розглядати як певні ознаки «всесвітнього уряду». Опоненти наголошують на неможливості і недоцільності створення такої інституції з декількох причин: через величезну кількість учасників, які мають значні розбіжності між політичними, економічними, культурними і релігійними системами; із-за невизначеності того, хто має право наділяти цей уряд повноваженнями; через боротьбу за світове лідерство. Так чи інакше, неможливо абстрагуватися від того, що, за умов глобалізації нація-держава втрачає осьову роль у соціально-економічному розвитку. Відбувається переформулювання функцій традиційної кейнсіанської держави добробуту, зокрема ревізія масштабів фінансування нею соціального сектора. Наявне вторгнення економічної раціональності й корпоративної культури у весь державний сектор. Присутність глобалізації проявляється в експансії економічної раціональності й ринкової ідеології, що означає встановлення примату економіки над політикою, громадським благом і груповими та загальносоціальними інтересами. Тобто неоліберальна, ринкова ідеологія застосовує до всіх царин суспільного життя механізми, запозичені зі світу бізнесу. При цьому реінсталляція фундаментальних основ лібералізму не стала дієвою панацеєю від дефектів капіталізму. Свобода ринку не ізолює економічний сектор від стагнації, зниження попиту і безробіття. Вирішення даної проблеми, при збереженні головного ідеологічного принципу «індивідуальної свободи», можливе за умови оптимізації функціону-

вання економічного сектору шляхом розширення просторових меж ринку з подальшим раціональним розподілом виробництва, збільшенням рівня попиту та ефективною регламентацією кореляції політичної влади з економікою.

В рамках суспільних трансформацій зламу століть виникає нова ідеологічна платформа моделювання соціально-політичної реальності—«глобалізм». Семантична однорідність даного концепту з «глобалізацією» не ототожнює сутність функціональних аспектів цих понять. Як ідеологія глобалізм покликаний подолати наслідки регресу соціальної реальності, вирішити проблеми регламентації діяльності традиційних політичних інститутів і модернізувати економічний сектор для ліквідації ефектів капіталістичної кризи. У понятійному полі цієї ідеології слід розрізнити дві диференціальні категорії—«ринковий глобалізм» і «справедливий глобалізм». Об'єктами спотикання біполярних версій глобалізму виступають: 1) розуміння значення глобалізації; 2) визначення природи соціально-економічного розвитку; 3) відповідь на питання позиціонування політичної влади. В умовах цього дискурсу сформувався поняття «альтерглобалізм». І хоча визначення спільної світоглядної концепції альтерглобалістського руху супроводжується складностями, пов'язаними з широтою та строкатістюсамого руху, великою кількістю різних організацій з різних країн та регіонів світу, що мають власні програми, але в його межах інтегруючим потенціалом наділена антикапіталістична, антинеоліберальна ідея, що зумовлює культивування і оновлення соціал-демократичних ідей та неомарксистських поглядів, спрямованих на подолання світового панування ТНК і глобальної еліти [2, с. 29—36]. У соціокультурній сфері альтерглобалісти виступають проти поширення універсалізму і уніфікації, витіснення локальних культур і засилля вестернізації-американізації, а також проти патріархальних привілеїв, які ведуть до тотальної бідності. У соціальній політиці рух виступає за збереження соціальних програм та проти різних видів дискримінації у трудових відносинах. Адже ТНК, діючи у міжнародному масштабі, розміщують виробництво у країнах з низькими екологічними стандартами, рівнем оплати праці, використовуючи некваліфіковану робочу силу і вимагаючи від урядів цих країн значних пільг для себе або згортання соціальних програм і переходу до «мінімальної держави». Яким буде подальший розвиток альтерглобалістського руху, покаже майбутнє [3, с. 73—76]. Але очевидно є необхідність постійної уваги до цього ідеологічного руху як до перспективного з боку політичної науки і політичної практики.

Однією з ключових новітніх ідеологій в сучасних умовах світового розвитку є екологізм. У процесі екологізації політики формується світоглядна основа, що передбачає більше індивідуалізму, самоорганізації і самовизначення як засобів подолання наявних екологічних проблем. Характерною рисою екологічного світогляду є визнання абсолютної переваги нематеріальних цінностей (свобода, самовиявлення, мир) перед матеріальними (капітал, кар'єра, майно). Оприроднення людини, її біологізація неодмінно приводить ідеолога до того висновку, що соціальне середовище також є сферою боротьби народів за існування й виживання. Тому вкрай важливо зрозуміти об'єктивні засади людського буття, як власне природної істоти, так і соціально-духовної. У 20-ті роки ХХ ст. одним із перших вказав на загрозу глобальних проблем український вчений В. Вернадський, обґрунтовуючи це через вчення про ноосферу, згідно якого людина своєю працею та свідомим ставленням до життя переробляє земну оболонку — геологічну область життя, біосферу. Тобто переводить біосферу в якісно новий геологічний стан — ноосферу. Основні положення вчення про ноосферу є такими: ноосфера — це вища стадія біосфери, пов'язана з виникненням і розвитком в ній людства; пізнаючи закони природи та удосконалюючи техніку, сфера розумної діяльності стає потужною силою, що може бути співставлена з геологічною; людина починає чинити визначальний вплив на хід процесів у сфері Землі та в навколоземному просторі, глибоко змінюючи Землю своєю працею; становлення і розвиток людства як нової перетворюючої природу сили, виявилось у виникненні нових форм обміну речовиною і енергією між суспільством і природою, у всезростаючому біогеохімічному впливі людини на біосферу. Вчення про ноосферу дає методологічний підхід до оцінки процесу глобалізації: визначає перспективи розвитку людства; попереджає людство про пагубні наслідки протиставлення ноосфери і біосфери. Руйнування духовних засад людської спільноти, абсолютизація ринкового регулювання призведуть до порушення біологічної рівноваги на планеті. У свою чергу, виснаження біологічного потенціалу може мати своїм наслідком деградацію духовного виробництва, а, відповідно, уповільнення процесу розвитку людства.

Драматизм екзистенційної ситуації у долі людини як біосоціальної істоти, спричиненої НТР і, зокрема, гуманотехнологіями, утворюють проблемне поле світової гуманітарної думки ХХІст. (або вже «трансгуманітарної»), розвиток якої, у свою чергу, обумовлений розробкою якісної методології міждисциплінарних досліджень. Базовою пробле-

мою при цьому постає визначення «постлюдини». Вчені зазначають, що постлюдський світ, який може утворитись в результаті стрімкого технологічного розвитку, тим паче технологічної сингулярності, можливо, буде абсолютно інакшим, неможливим для сьогодення, абсолютно невідомим [4]. Щодо шляхів розвитку постлюдини і форм постлюдства, то, на думку трансгуманістів, можливі різні напрямки цього розвитку, а тому і різні сценарії формування моделі постлюдства. Деякі з напрямків можуть привести до єдиної постлюдини, а деякі — до суспільства окремих постлюдей. Тому сингулярність для дослідників є проблемним питанням, адже позбавляє можливості передбачити, що буде після неї. Можливість передбачення необхідна, хоча б на мінімальному рівні, інакше, втрачає сенс спрямування розвитку у бажаному напрямку, розбудова устрою постлюдства в тих формах, які передбачаються сучасними трансгуманістами.

Для сучасного політичного аналізу недостатньо розглядати виробничі відносини лише з точки зору економічної. Принаймні, ідеологічний підхід повинен враховувати зазначені міркування. А саме: людина як пізнавальна істота процес свого становлення як духовно-практичної істоти здійснює засобами матеріально-виробничої та науково-експериментальної діяльності. Соціально-політична практика людства з огляду на це не повинна розглядатися виключно під економічним кутом зору. До такого висновку підштовхує та обставина, що на зміну класиці в усі переломні періоди розвитку людства завжди приходять посткласика, неокласика, модернізм і постмодернізм, врешті, радикальні альтернативні ідеологічні вчення [5, с. 9—34; 6]. Нинішній етап розвитку людства характеризується тим, що воно практично подолало просторово-часові форми буття і перейшло на соціокультурні взаємозв'язки у формах вічності й безкінечності. Так, для спілкування між людьми, в тому числі й на політичному, економічному, духовному рівнях, достатньо набрати відповідні номери мобільного телефону чи увійти в мережу Інтернет. Аналогічно в дуже стислі відтинки часу можна подолати просторові перешкоди на шляху до спілкування. Такі нібито суто технологічні артефакти створюють, тим не менше, реальні можливості для соціокультурної комунікації між людьми. Останні, в свою чергу, спрямовують їх свідомість на необхідність подолання соціокультурних розбіжностей, зафіксованих у змісті політичної, правової, морально-етичної, художньо-естетичної, релігійної, філософської свідомості. А це вкрай важливо, адже досить часто певні ідеї, що складають сутність цих форм свідомості, набувають характеру ідеологій, що не

дозволяють досягти порозуміння між різними людьми, народами, державами, культурами, цивілізаціями, різними міждержавними об'єднаннями тощо. На тлі щойно зазначеного логічно випливає необхідність оновлення ідеологій, що зумовлено змінами в суспільному житті народів та потребі зняття зайвої напруги у відношеннях між державами. Адже ідеології, ставши державними, мають більшу схильність до підсилення дії відмінного між ними, ніж спільного. Вірніше, не вони самі по собі, а їх неадекватні носії. Серед головних причин цього — партійно-владне оформлення змісту ідеологій, підхід до них не як до засобів осмислення історії розвитку суспільства, а, навпаки, як до засобу тиску на свідомість людини з метою її спрямування у підлегло-апологетичний стан.

Людство дедалі більше усвідомлює обмеженість технічного прогресу, а також пов'язані з ним ризики і небезпеки. Постмодернізм вдало відбив той граничний стан суспільної свідомості, що передбачає переворот і переоцінку цінностей, трансформацію ідеалів [7, с. 286—289]. Добі постмодерну властиві такі соціальні процеси і тенденції як ускладнення системи соціальної ідентичності індивідів та пов'язана з цим індивідуалізація, а також фрагментація соціального цілого та криза традиційних соціальних інститутів. Багатозначність, іронія, несподіваність інтерпретацій, зворотність смислу й оцінок, гра смислами, невизначеність, фрагментарність свідомості і культури, деканонізація, видимість, ілюзія існування замість реалістичності, колажність, перевага інтуїції над раціональністю, образність, метафоричність, невиразність — це далеко не повний перелік рис постмодерну, що проявляються в усіх сферах буття соціуму. У постмодернізмі панує хаос, але, в той же час, все поєднується. Тому суперечності, які породжують сучасні соціальні зміни, на думку дослідників постмодернізму і глобалізації, не є невіршуваними. Більше того, самі ці процеси і «народжують» засоби їх вирішення. Так, проблема атомізації суспільства може вирішуватись засобами глобалізації, здатними поєднувати найвіддаленіше, в тому числі об'єднати в єдину мережу людей з усіх куточків світу на рівні їх ідентичності. Позитивний результат визначатимуть духовна переорієнтація і самовдосконалення. А це означає перехід на вищий щабель розвитку соціуму. Виходячи з цього, постмодернізація у політологічному плані може бути визначена як сучасна, більш досконала форма модернізації, що передбачає перехід від традиційного чи сучасного суспільства до постсучасного, — здатного забезпечити собі стабільність, життєздатність і розвиток на основі багатоаспектних підходів з максимальним використанням властивостей окремих індивідуумів,

інституційно-інформаційного та соціального потенціалу, оптимального поєднання традиційних і сучасних цінностей, збереження особливостей і неповторності буття певного соціуму.

В інформаційну добу інституції і організації громадянського суспільства перетворюються на «порожні оболонки», безсилі прив'язатися до людського життя й соціальних цінностей. Тобто люди перестають ідентифікувати себе з державою, громадянами якої вони є, як і з організаціями громадянського суспільства, адже вони в умовах глобалізації вже неспроможні виконувати свої зобов'язання перед громадянами, постачати соціальні послуги, захищати їх і відстоювати їхні права та інтереси, через що і втрачають лояльність і легітимність. Люди ж вимушені покладатись на себе, на свої здібності, збільшуючи їх через інформацію і знання [8, с. 144—147; 9, с. 120—126]. Таким чином, розгортаються індивідуалізація та інформатизація. За цих умов виходом для українського суспільства має бути розвиток суспільної свідомості і самосвідомості через знання і освіту, активізація демократичних ініціатив, налагодження ефективного громадського контролю, удосконалення механізмів зворотного зв'язку, підвищення рівня політичної комунікації, перегляд і формування адекватної системи цінностей тощо. Це дозволить нашому суспільству стати більш демократичним, в тому числі і щодо рівного доступу до отримання, використання та поширення інформації як найважливішого ресурсу, а разом з тим, сприятиме просуванню у напрямку до постсучасного, справжнього інформаційного суспільства, аби не бути тільки інформатизованим у розумінні наявності сучасних технологій.

Аналіз сучасних ідеологій в умовах незалежної України має надзвичайну теоретичну і практичну актуальність, оскільки українське суспільство надзвичайно вразливе щодо впливу на нього тих ідеологічних новацій, які своїми змістовними й сутнісними домінантами зачіпають усталені стереотипи поведінки, вкорінені в досить драматичній історії його буття. Крім традиційного й досить неоднозначного індивідуалізму, яким просякнута народна свідомість, їй також властивий здоровий консерватизм, апеляція до здорового глузду, побудованого на життєвому індивідуальному та загальнонародному досвіді. На тлі того динамізму, який визначає суспільне життя громадян України вже майже чверть століття, вкрай важливо адекватно вплинути на усталені мотиваційні домінанти свідомості, щоб, з одного боку, не зруйнувати їх, з іншого щоб надати їй сучасного динамізму. З огляду на це слід звернути увагу на різні типи ідеологій: 1) неокласичні (неоліберальні, неоконсервативні,

неокомуністичні, ідеології неонаціоналізму, соціал-демократичні неомодерністські ідеології); 2) постнеокласичні (лібертаризм, комунітаризм, «нові права», фемінізм, лівий радикалізм, релігійний фундаменталізм, правий екстремізм); 3) новітні (інвайронменталізм, глобалізм і альтерглобалізм, транс гуманізм, постмодернізм).

Питання регулювання ідеологічної царини в Україні залишається відкритим вже не одне десятиріччя. Одні науковці, публіцисти і політики наголошують на необхідності деідеологізації, інші—висувають аргументи на користь ідеологізації сучасного українського суспільства. Втім, варто зауважити: за будь-яких умов аналіз ідейно-політичної ситуації у країні є обов'язковим, адже без об'єктивних знань про ідеологічний стан суспільства неможливе здійснення у ньому ефективних системних перетворень, його модернізація. Причому, як науковці, так і представники політичних партій, громадських організацій, а також органів державної влади мають не просто констатувати той чи інший ідеологічний стан суспільства, поставивши своєрідний «діагноз», але й запропонувати «рецепти» щодо його лікування, тобто своє аргументоване бачення перспектив розвитку певних ідеологій як цілісних систем або окремих їх цінностей й ідеалів у вітчизняному соціополітичному просторі. Тому актуальність дослідження проблематики можливих векторів ідеологічного розвитку в Україні є беззаперечною. Метою з'ясування характеру ідеологічних трансформацій в сучасній Україні є розгляд наступних проблем: 1) виокремлення сутнісних рис процесу ідеологічної соціалізації як базового для системи ідейно-політичного виробництва у будь-якому суспільстві; 2) з'ясування специфіки політико-управлінських аспектів функціонування ідеологічних систем; 3) формулювання ключових засад новітнього дискурсу здійснення ідеологічної політики держави; 4) висвітлення перспектив актуалізації основних ідей і цінностей доктрини солідаризму в Україні. За умов перехідного стану в Україні спостерігається брак якісного теоретико-програмного забезпечення функціонування більшості класичних і посткласичних ідеологій, що надзвичайно ускладнює системне дослідження з означеної проблематики. Неабиякий творчий потенціал для сучасної України має ідеологія солідаризму, тому, що однією з її провідних ідей визнається необхідність консолідації суспільства у період серйозних загроз—як зовнішніх, так і внутрішніх [10, с.150—154]. Ідеологія солідаризму в умовах функціонування суспільства перехідного типу має сприяти підвищенню його соціоадаптивних можливостей,

з одного боку, та формуванню й зміцненню норм соціальної і політичної етики, з іншого.

Список використаних джерел:

1. Алексєєнко І. В. Національні держави в умовах глобалізації світу (політичні і правові аспекти): [монографія] / І. В. Алексєєнко.—К.; Ніжин: Аспект-Поліграф, 2006.—360 с.
2. Бузгалин А. Альтерглобалізм: к теорії феномена / А. Бузгалин // Альтерглобалізм: теорія и практика «антиглобалістского движения» / [под ред. А. В. Бузгалина].—М.: Едиториал УРСС, 2003.—С. 29–64.
3. Бузгалин А. В. Альтерглобалізм как феномен современного мира / А. В. Бузгалин // Политические исследования.—2003.—№ 2.—С. 71–85.
4. Бауман З. Глобалізація. Последствия для человека и общества: [пер. с англ.] / З. Бауман.—М.: Весь Мир, 2004.—188 с.
5. Айзенштайн З. Экспортный фемінізм Севера и Запада / З. Айзенштайн // Гендерные исследования.—Вып. 1.—Х.: ХЦГИ, 1998.—С. 9–34.
6. Клаус В. Экологізм и другие вызовы современности [Электронный ресурс] / В. Клаус // Речь президента Чешской Республики Вацлава Клауса в Институте Катона 09 марта 2007 г.—Режим доступа: <http://www.klaus.cz/clanky/2481>
7. Инглхарт Р. Постмодерн: меняющиеся ценности и изменяющиеся общества / Р. Инглхарт // Политология: хрестоматія / [сост. Б. А. Исаев, А. С. Тургаев, А. Е. Хренов].—СПб.: Питер, 2006.—С. 286–301.
8. Постол Е. Е. Потенциал интеграции идеологических основ «трансгуманизма» и концепции «постчеловека» в политическую реальность / Е. Е. Постол // Альманах современной науки и образования.—Тамбов: Грамота, 2013.—№ 8 (75).—С. 144–147.
9. Постол О. Є. Фемінізм: витоки та особливості його сучасного етапу / О. Є. Постол // Перспективи.—2012.—№ 1 (51).—С. 120–126.
10. Плєшко М. В. Ідеологія солідаризму в програмних документах політичних партій України / М. В. Плєшко // Політологічний вісник: зб. наук. праць.—К.: ІНТАС, 2009.—Вип. 40.—С. 149–160.

Стаття надійшла до редакції 15.01.2015 р.

Постол Е. Е. Идеологические трансформации конца XX—начала XXI века.

Проанализирована эволюция идеологии как социального явления важнейшей категории современной политической науки. На базе исследования существующих научных подходов раскрыт процесс трансформации классических течений политической идеологии в постклассические модификации, а также прослеживается процесс зарождения новейших идеологических течений, в частности, таких как феминизм, экологизм, постмодернизм, альтерглобализм, трансгуманизм и другие. Показана роль идеологии как фактора идейно-политического обеспечения модернизации и становления демократии.

Ключевые слова: идеология, постклассические идеологические течения, глобализация, постчеловечество, социокультурные трансформации, трансгуманизм, солидаризм.

Postol O.E. The ideological transformation of the late 20-th and early 21 centuries

Evolution of ideology of parsed as a social phenomenon and the most important category of modern political science. Based on the study of existing scientific approaches is the transformation of the classical movements of political ideology in the classical models, and there is a process for the birth of modern ideological currents, such feminism, alter-globalism, postmodernism, environmentalism, transhumanism, and others. The role of ideology as a political-ideological factor ensuring the modernization and strengthening of democracy.

Keywords: ideology, post classic ideological trends, globalization, post-humanity, socio-cultural transformations, transhumanism, solidarism.